

EDINOST

Izjoja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, 1. nadst. — Dopolni naj se pošilja mednarodni. — Nepravilna pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik konzervirane lista. — Tisk: tiskarna „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročilom. — V Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 3120, pol leta K 1560, tri mesece K 780, za nedeljsko izdajo za celo leto K 620, pol leta K 360.

Posamezne številke po 8 vin, zastarele 10 vin. Oglaš se računa na milijonov v širokosti ene kolone. Cene: oglaš trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin v osmrtni, zahvale, poslanice, vabila, oglaš denarnih zavodov mm po 10 vin v oglaš v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Maj oglaš po 6 vin, beseda, najmanj po 60 vin. Oglaš sprejeta inšerati oddelki „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošilja upravi lista. Plačilo se vključuje in upravi „Edinosti“. Plača in toki se v Trstu. Uprava in inšerati oddelki se nahajata v ul. sv. Frančiška As. št. 20. Poštnehranični račun št. 841.852.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 1. (Kor.) Uradno se razglašja: Živahno bojno delovanje na jugozapadni fronti se je nadaljevalo tudi včeraj. Na več točkah so bili odbiti italijanski napadi.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 1. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojišče. — V Flandriji je narastel topovski boj v obeh Lokera in Dranouteru do velike srditosti. Sveže francoske sile so zamaš polkuzale predor do Dranouteru. Njihov večkratni naval se je razbil v našem ognju.

Na bojišču na obeh straneh Sompe smo izvršili uspešna poizvedovanja. Pri sunkih v sovražne črte jugozapadno Noyona in ob prekopu Oise — Aise pri Varesnesu smo ujeli nad 50 mož.

Na drugih frontah nič novega.

Vzhod. — Finska: V obupnih bojih je poizkusil sovražnik prebiti naše črte severovzhodno Tavastehusa in pri Lahtin. Bil je odbit ob najtežjih izgubah. Finske čete so zavzele trdnjave Viborg. — Ukrajina: Na Krimu smo zasedli brez boja Feodozjo.

BEROLIN, 1. (Kor.) Večerno poročilo:

Na bojiščih nič novega.

Prvi generalni kvartirništer pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 30. (Kor.) Zapadno Prespanskega jezera in pri vasi Rapesu v kolenu Černe je bil obfojstranski topovski boj jako srdit. V ozemlju Moglene južno Tošina smo razgnali srbske patrulje. Južno Gjevgeije je bil sovražni topovski ogenj živahnejši. Na desnem bregu Vardara je se vršil patrolni spopad, tokom katerega smo ujeli več Francozov. Zapadno Butkovskega jezera smo pregnali več sovražnih pihotnih oddelkov.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

30. aprila. — Na asijski planoti je zadel ena naših patrulj na številno močnejši sovražni oddelek pri Toccaredu in ga pognala v beg. Zapadno Canove so uplenili Angleži in v dolini Ornica Italijani par metalec bomb. Sovražne patrulje so bile pri Malgi Costalunji odbite. Na vseli fronti običajno topovsko delovanje.

Francosko poročilo.

30. aprila. — Precej živahni topovski boji se verno in južno Avre, v odseku Noyona in na južnem bregu Oise. Francoske patrulje so bile delavne na vseh frontah in so ujele 15 mož. Na desnem bregu Moze in v gornji Alzaciji so bili nemški oddelki odbiti in so ostavili več ujetnikov, ne da bi dosegli kak uspeh. Na ostalih frontah nič novega.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 1. (Kor.) V vodovju Angije je bil trgovinski promet naših sovražnikov s potopitvijo 28.000 ton težko oškodovan. Glavni delež na tem uspehu ima nadporočnik Steindorf. Njegov podvodnik je potopil v Rokavskem prelivu šest parnikov, skupno 23.000 ton. Vsi parniki, med njimi dve ladji po 5000 ton, so bili globoko otovorjeni in močno zavarovani. Skoro gotovo je, da so bile s potopljenimi ladjami uničene zopet velike množice sovražnega vojnega materiala.

Nizozemska in Nemčija.

ROTTERDAM, 1. (Kor.) Kakor poroča »Nieuwe Rotterdamse Courant«, so pogajanja med Nemčijo in Nizozemsko napredovala že toliko, da je pričakovati zadovoljive ureditve za obe stranki.

Veljavnost zakona o vojaški obveznosti za Irsko odgojena.

LONDON, 1. (Kor.) Reuter poroča: Veljavnost zakona o službeni obveznosti za Irsko je bila s kraljevo naredbo odgojena.

Načelnik tiskih rdečih gardistov ujet.

STOCKHOLM, 1. (Kor.) »Aftonbladet« poroča, da je bil pri zavzetju Viborga ujet načelnik tiskih rdečih gardistov, Mannet.

POLOŽAJ RUSKIH VOJNIH UJETNIKOV V MONARHIJI.

DUNAJ, 30. (Kor.) Vojno ministrstvo razglašja: Sklenitev miru z Rusijo in Ukrajino bo imelo po možnosti tozadevnih posamičnih dogovorov z vlada in imenovanih držav za posledico izmenjavo vojnih ujetnikov. Velike mase vojnih ujetnikov, ki jih bo treba izmenjati, kakor tudi obstoječe prevozne težkoče bodo zavlačevalne izmenje. Iz Rusije in Ukrajine izvira oči vojni ujetniki bodo morali ostati torej še dalje čase v monarhiji. Določbe haškega dogovora ne poznajo nobene izpustitve vojnih ujetnikov pred njihovo repatriacijo; tudi je svobodno gibanje skoro milijona vojnih ujetnikov držav, ki so bile še pred kratkim z Avstro-Ogrsko v vojnem stanju, nedopustno. Zato se je izkazala potreba, da se ustvari prehodno stanje, ki naj bi

olajšalo ujetim Rusom omenjeno neizpremenljivo izmenjevalno zavlačevanje in jim nudilo življenjske pogoje, ki naj bi povečevali njihovo veselje do dela do odhoda v domovino. Temeljno načelo je, da se morajo ruski ujetniki slejkoprej brez izjeme pokoriti vojaškim zakonom in ukazom in da vsebuje zahteva do hrane tudi dolžnost dela.

Na drugi strani naj se delovni pogoji ruskih ujetnikov, ki so zaposleni v nevojaških obratih vseh vrst, prilagode onim civilnim delavcem. Vojni ujetniki dobe od 1. majnika za določeno delo krajevno običajno plačo, od katere zamore odtegniti delodajalec preskrbovalne stroške. Določitev plače in oskrbnih stroškov ni prepričljiva delodajalcem, ampak je določena oblastno. Določena je minimalna plača v gotovini v znesku 1 K — pri kmetijskem delu in v ozirom na manje ugodni položaj — v znesku 2 K v vseh drugih obratih. Akordna in premijska plačila so bila priporočena vsem delodajalcem. Vojnim ujetnikom na kmetih so priznane gotove svobodočine, ki pa so jim v interesu potrebne vojaškega reda stavljene gotove meje. Za delovni čas, kakor tudi za določene delovnih odmorov in dela prostih dni naj veljajo določbe za delavce enakih kategorij v istih kraljih.

Posebne želje posameznih ruskih vojnih ujetnikov, n. pr. prošnje za dovoljenje nastanitve v Avstriji, prošnje za ženitve itd. je treba obravnavati individualno. Delodajalec je obvezan, da preizkusi in odpošlje naprej take prošnje, najbodo ustmene ali pismene. Za vojne ujetnike v vojnih ujetniških taboriščih, v vojaško organiziranih obratih in za vojne ujetnike v armadnem območju veljajo posebni predpisi. Tudi ujetim oficirjem so priznane gotove olajšave, posebno svobodno gibanje znotraj določenega okrožja brez vojaškega spremstva. Pričakovati je, da se naše prebivalstvo ne bo neprijetnosti obnašalo napram ujetim Rusom, posebno z ozirom na položaj naših vojnih ujetnikov v Rusiji.

Rezka nemška sodba o nemški politiki po sklepu miru z Rusijo.

List »Volksstimme« v Mannheimu je prinesel nastopno rezko in duhovito karakteristično politike nemške vlade po sklepu miru z Rusijo:

Dasi je minilo od tedaj skoro sedem tednov — v politiki sedanjosti majhna večnost —, se vendar menda še nekoliko spominjamo, da smo mi, to se pravi: nemška vlada, ali še natančneje povedano: da je najljubša vojna uprava dne 3. marca t. l. sklenila z Rusijo takorekto nekako mirovno pogodbo, ki sicer ni odgovarjala našemu mišljenju, ali je — toliko skromni smo, da priznavamo to — vključ temu obvezna pogodba; in zdaj se nam, da se spominjamo nadalje, da je bilo v tej pogodbi govora o Estonski in Livonski, da je ta pogodba te ozemljne pravila v drugačen položaj, nego pa Litvo in Kufsko; da je Rusija te dve — ker ležijo zapadno od dogovorjene linije — morala takoj pripoznati kot »ne več podrejeni ruski državi vrhovnosti«, dočim je Estonsko in Livonsko, ker ležita vzhodno od rečene črte, morala le izprazniti, ne da bi se morali izločiti iz ruske skupne države. In, dasi je še en teden več, torej kmalu osem tednov od tedaj, so nam zdaj, da se še spominjamo, nadalje, da je namreč tedaj, natančno dne 25. februarja t. l., neki nemški kancelar, ki se je slučajno imenoval Hertling, v nemškem državnem zboru, ki je kaj lepa naprava, slovesno izjavil: »da mi ne mislimo na to, da bi se ustali v Livonski ali Estonski, da želimo le v miru in prijateljstvu živeti s tam razvijajočimi se neodvisnimi državnimi stvarbami.«

To je bilo deloma pred sedmimi, deloma pred osmimi tedni; danes pa — pisemo 23. aprila — javljajo iz Berolina poluoficijozno:

»Odposlanstvo združenega deželnega sveta Livonske, Estonske, Rige in Oesela, ki je v petek zvečer odšlo iz Berolina v veliki glavni stan, je bilo včeraj tam sprejeto po državnem kancelariju v Hertlingu. Po nalogu cesarjevem je državni kancelar sporočil odposlanstvu odgovor na sklep združenega deželnega sveta. Glasov odgovora je cesar pripravil, nuditi baltiskim deželam vojaško zaščito nemške države in jih učinkovito podpirati pri končno veljavni izvedbi odtrganja od Rusije. Istotako je pripravljen, pripoznati njih potrditvi formalno kot samostojne države. Pozdravlja nadalje Baltsko, Livonsko, Estonsko, Kurske in otokov, ležečih pred njimi, z mestom Rigo vred, da bi tvorile enotno sklenjeno, monarhično konstitucionalno državo z enotno ustavo in upravo, in bo rad šel pri tem na roko s svetom in delanjem, da se jim omogoči tudi ustvaritev lastnih deželnih naprav. S posebnim veseljem in zadovoljenjem je cesar slednjič sprejel željo, da se Baltik po personalni uniji s kraljem Pruskim priključi nemški državi. Zagotavlja, da dobrohotno prouči to prošnjo, ki naj se odpošlje dalje na pristojno mesto. Slednjič se obljublja tudi zaproseni sklep potrebnih vojaških novic, prometnih, carinskih in drugih konvencij.

Priznati je treba: za čas sedmih ali osmih tednov je to povsem dostojna izprememba v stvareh, skoro čarovniška metamorfoza pojmov, in tudi kolikor toliko izdatno prelito oseb; kajti zlobna usoda je hotela tako, da je bil kancelar, ki je v nedeljo sporočil to, kar korajžnem preobratu v nemili aferi baltiskih gospodov, slučajno isti grof Hertling, ki je dne 25. februarja v državnem zboru govoril gori citirane stavke.

Seveda: nova nemška politika iz velikega glavnega stana ne prihaja — Bog ne daj! — od medtem poraslega teka — li, kakor znano, med jelom porasča —, namreč edino le od znane »pravice narodov do samodoločbe«: mari ni posebno odposlanstvo sporočilo to željo nemški državi? In: ali more Nemčija iti tako daleč, da ne bi spoštovala te pravice do samodoločbe s tem, da ne bi ugodila želji? ... Sicer se od estonske in livonske strani protestira proti temu odposlanstvu (četudi se v nemških deželah nič razodnava o tem) — ali odposlanstvo je odposlanstvo, želja je želja in ena personalna unija več kot pomnožitev države je tudi vsikdar nekaj zelo lepega. Zato tudi ne bi imelo nikakega smisla, ako bi vnovič teoretično docirali o pravem bistvu pravice do samodoločbe: praksa življa na to in praksa ima — kakor znano — vedno prav.

In ravno tako bi govorili v veter, ako bi hoteli vnovič storiti, kar se je že tolikokrat storilo: ako bi opozarjali, kako nevarna je taka politika nasproti Rusiji in obrobim državam, ako bi razlagali, da je Rusija sicer v tem trenutku obnemogla, da pa ni obnemogla za vse čase, da — izgubivša z odcepljenjem Ukrajine dohod do Srednjega preko Črnege morja — ne more pretrpeti še odtrganja od visokega morja na severu, izgube vseh tamonjih pristanišč, niti ne bo — tisoč znamenj govori za to — hotela tega pretrpeti ... da si torej s takim postopanjem z Rusijo napravljamo trajnega sovražnika in ga za čas po vojni prikovamo k estonski! Bilo bi Sistiivo delo, ako bi danes to propovedovali vnovič: tisti, ki danes delajo nemško politiko, imajo ušesa zamašena z vato; bojimo se le, da pride, kdaj čas, ko bodo vkljub svoji današnji gluhosti čuli skozi vato, kaj so nakuhalili in tedaj bo — prepozno!

Ali, na nekaj smemo morda vendar opozoriti: na majhno, čisto majhno nedoslednost (da ne imenujemo tega drugače): pogodba je vendar pogodba — mari ni res? To ve vendar vsak trgovec (in današnja politika ni na koncu konca nič drugega, nego kupčija). In kar je podpisano, je treba tudi držati — mari ni res? Tudi to ve vsak trgovec. In Nemčija in Rusija živita vendar sedaj v »miru in prijateljstvu« (Cl. I. mirovne pogodbe) — mari ni res? ... In nemška vlada izjavlja sedaj, da bo Balte »pri polkuzu odcepljenja od Rusije podpisala«. To se pravi, da hoče sodelovati pri tem, da se deželi, s katero jo spajata »mir in prijateljstvo«, iztrže nekaj udov — iz telesa — povsem v prijateljstvo. To je — da govorimo z Nietzschelem — prevrednotenje vseh vrednot, pri čemur pa se ne nadamo, da ne najde prehitro preveč posnemačev. Kajti tu bi mogle priti do kaj dražestne situacije ako bi se kdaj te ali one države, s katero bi mi istočasno živeli v »miru in prijateljstvu«, polotila volja, da bi, po nemškem vzorcu, morda dele nemških dežel »podpirala pri polkuzu odcepljenja od Nemčije« — tudi le tako v prijateljstvu!

Fletne možnosti in fletna dejstva so! Vkljub temu pa se nemška politika gotovo tudi sedaj ponaša, da tiranje politike pomenja: misliti za bodočnost, preko dneva razmisliati o vseh možnostih bodočnosti in dosledno imeti pred očmi velike cilje! ...!

Razne politične vesti.

Zgodovina se ponavlja! Dne 30. aprila je minilo 247 let, odkar sta v Dunajskem Novem mestu izdihnila svojo dušo hrvaška velika Peter Zrinjski in njegov svak Franjo Krsto Frankopan, obsojena na smrt zaradi zarote. To zaroto je lepo opisal pokojni pisatelj Evgenij Kumičić v svoji »Urota Zrinskih i Frankopana«. Peter Zrinjski je bil hrvaški ban, kakršnega za njim ni imela Hrvatska. Nikdar poslej ni bila banska čast na taki višini. Kot zapovednik hrvaške vojske je moral odbijati Turke, ki so neovirano vdrali v naše kraje, dočim je bilo njemu po mirovnem dogovoru s Turčijo zabranjeno — vzemirjati Turke. Nemški in Španski plačanci so lenarili v Hrvatski, odjemali narodu davke v imetu in krvi, šel svobodno, kjer niso se jali, mučili dekleta, ako ... Ob takih razmerah je bilo banovanje Petra Zrinjskega nelizerno težko. Zapisučenemu od zgoraj, so mu Turki otimali deželo, a on se ni smel braniti; v lastni deželi pa so mu tropi plačancev požigali, klali, gošparili. Tedaj se je obrnil na razne strani za pomoč. Prosil je Benečane, prosil Ludovika XIV., prosil celo tudi Turke. Hotel je z lastno močjo in s pomočjo sosedov napraviti red v deželi, da jo reši iz te nevolje. Doznanl so to na Dunaju. Peter je odšel na Dunaj, izpovedal vse kralju, prosil odpuščenja, prosil za pomoč tudi kralja. Kralj je od-

pustil in Zrinjski se je povrnil v Hrvatsko z novimi nadami, ali — vse je ostalo pri starem. Zopet je skušal prositi svojega zakonitega kralja, ali prošnje niso pomagale. Ko se je zopet obrnil do inozemstva, so ga pozvali na Dunaj skupno s Franjom Krstom Frankopanom, ki pa je v vsel zaroti s svojo mehko pesniško dušo igral le neznanu ulogo. Ko so ga pozvali na Dunaj, so mu obljubljali varnost in mu dali besedo, da se mu nič ne zgodi. Prišla sta na Dunaj in odvedli so ju v lečo ... Pulski »Hrvatski List« pripominja: »Danes je temu 247 let, ali razmere so ostale iste; le ljudje so se izpremenili. Zrinjski je hotel koristiti domovini, bil je zvest in vdan prestolu, prosil je milosti, pomoči ... Od tedaj se ponavlja vedno eno in isto. Mi prosimo in ugabljaljamo nas; mi hočemo biti zvesti prestolu in državi, a proglajajo nas za veleizdajalce ... Zgodovina 30. aprila se ponavlja dnevno.

Slovanke! Slovenci!

Narod sebi!

Dne 6. aprila smo objavili oklic na naš narod: javili smo, da se je osnoval slovenski konsorcij, ki je prstovoljno prevzel nase nalogo, da oživi slovensko Talijo ter jo dvigne na najvišjo stopnjo umetniške dovršenosti, ki je pri nas dosegljiva. Podpisani konsorcij si je v tem zagotovil deželno gledališko poslopje in začel s pripravi za bodočo sezono. Pozval je rojakine in rojake, naj se priključijo k dramskemu, opernemu in opernemu ansamblu našega gledališča, obrnil pa se je tudi na Čeha, Hrvate in Srbe; naj mu pomorejo, sestaviti čim najboljše, čim najsposobnejše in le resno delavno gledališko osebje. Odziv je že doslej velik, nadvse razveseljav, in najboljše naše gojimo, da se nam posreči, sestaviti četo vrlih umetnikov, ki bodo delovali v čast in ugled slovenske kulture in naše umetnosti.

Naš cilj je visok, naša volja velika. A da bo možno doseči ta cilj in da se more naša volja udeležiti, je treba zadostno gnotne podlage za naše najvišje kulturno oglašje, naše gledališče. To podlago je mogoče ustvariti le celokupnemu narodu, in le takrat, če se zavedajo vsi rojaki, da je ljubljansko Narodno gledališče častna zadeva vsega naroda. Kakor je bračom Čehom praško Narodno divadlo poudarila v očesu, ki jo hubi in čiti ves češkoslovanski narod, kakor je Čehom praško Narodno divadlo »zlata kapelica«, h kateri romajo s pobožnim narodnim čuvstvom brez razlike vsi Čehi na svetu, prav tako mora postati Slovensko narodno gledališče last, čast in ponos vsega slovenskega naroda na vsem božjem svetu.

V veliki, usodni dobi svetovnih dogodkov se bliža petdesetletnica onega slavnega dne, ko je češki narod položil temeljni kamen svojemu Narodnemu divladu. Dan 16. majnika 1868 je bil največji, najradostnejši narodni praznik od časov češkega preporajanja, in po 50 letih se ga spominjajo udeležniki in vsa generacija s hvalečnimi in ginenjostjo. Pred 50 leti so zbrali Čehi nekaj milijonov za svoje gledališče in danes zro z največjim ponosom, saj jim je središče in vrelisce češke visoke kulture, oglišče češke narodne zavednosti, svetilišče češke najznesenejši umetnosti.

Na ta veliki češki jubilej dan pohitimo tudi Slovenci v Prago, da se poklonimo spominu velezaslužnih zgraditeljev in voditeljev Narodnega divadla in zahvalimo češkemu narodu za mnogotero in tolikoro pomoč, ki jo je uživala slovenska kultura, zlasti pa slovenska glasba in dramatika, tekem minulih 50 let od bratov Čehov vohče, a od Narodnega divadla ponovno se prav posebej.

In ravno tega dne, ko bodo Čehi v družbi svojih slovenskih gostov slavili veliki jubilej svoje dike in ponosa, položimo — rojakine in rojaki! — tudi Slovenci močan temelj svojemu Slovenskemu narodnemu gledališču! Položimo ga, sestre in bratje, da bodo čez 50 let naši zanamci prav tako veseli in ponosni, kakor bodo 16. t. m. bratje in sestre češke!

Vsaka narodna zavedna in resnično kulturna Slovenka, vsak ponosen Slovenec stopi v naš krog! Vsak prispeva za osnovanje res umetniškega hrama slovenske Talije po svojih močeh! Delež po 100 K omogočajo, da se udeležje gledališke konzorcija tudi naši najširši krogi. V Ljubljani je doslej le peščica premožnejših rodoljubov zbrala nad 300.000 K. Toda premožnejši je med nami, po deželi in po vseh naših domovini, še dolga vrsta. Naj se zavedajo, da gleda vsa slovenska javnost na nas, naj se zavedajo, da zro na nas naši sovražniki, ki nas bodo sodili po dejanju, ne po besedah!

Zato: Vsi na krov! Inteligenca, duhovniška in posvetna, v prvi vrsti industrialci in trgovci, obrtniki in nič manj danes toli zavedni in gnotno trdni kmetovalci: na vse zre danes domovina! Po običajni ali župninski se strnite vsi, ki ste našega duha in naše volje, v kraljeve odbore in odbore, ter zbirajte lastnorodne podpise članov za našo gledališko konsorcij! Pojdite takoj na delo za našo skupno najvišjo kulturno zadevo! Žrtvujte veliko, da z združenimi močmi postanemo veliki!

— Posledice bi bile grozne, če bi se stvar izvedela pred svetom.
— Razumem. Gre za osmiko, kaj ne?
— Da, nekaj takšnega.
— Torej je resna stvar; ponavljam pa, da jamčim za Dika.
— Pokliči ga; videl bom takoj, ali je mož, ki ga moremo porabiti, ali če bom moral iskati drugega. Trabucosa je nastavlil roki na usta v obliki govornice trombe in zaklical:
— Hej, Dik Chester! Tu je pijače. Pridi in pripravi kozarec s seboj!

Ni še minila ena minuta, ko je mali, mršavi clovek, ki se je imenoval Dik Chester, malomarno stopil v sobo in se molče vsedel med Trabucosa in Marciala.
Po končanem razgovoru se je Marcial vrnil v svoje stanovanje, toda preden se je poklinal hišniku si je snel brke in brado. V stanovanju je ostal samo toliko časa, da se je preoblekel, kakor je zopet odšel iz hiše, skočil v izvoška in se dal zapeljati do Basseterreove palače, kamor je došel malo pred polnočjo.

Krajevni odseki naj bi vsaj do 12. majnika nabrali podpise novih deležnikov ter jih odposlali podpisnemu upravnemu odboru, ki objavi višino zbirke na praznik Narodnega divadla dne 16. majnika t. l.

Tako bo češki praznik tudi naš praznik. Naj izve ves slovenski svet, da smo zavedeni, kulturni narod, — naj vzhajajoča Jugoslavija ne ostane brez krvne literarne in glasbene umetnosti, brez močno utemeljenega, krepko rastočega in se ponosno razvijajočega slovenskega Narodnega gledališča v jugoslovanski beli Ljubljani! Ta dan dokazimo iznova, da hočemo, kakor smo preživeli stoletja zatiranja in krvavo dobo svetovne vojne iz lastne moči, živeti in napredovati še dalje in še višje iz lastnih sil in lastne pomoči, zvesti svoji minulosti, zvesti idealom svojih dedov, zvesti veliki sedanjosti in samim sebi zvesti najbolj!

V Ljubljani, dne 1. majnika 1918.

Upravni odbor Slov. gledališkega konsorcija v Ljubljani.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE

Soboto, dne 4. maja ob 1/8 zvečer.
V korist slovenskim oslepelim vojakom.

PERJANICA.

Igrokaz v treh dejanjih. Spisal D. Niccodemi. Poslovenil M. Skrbnišek. — Režiser M. Skrbnišek.

OSEBE:

Claude Leblanc	g. SKRBINEŠEK	kot gos. Savaud Leblanc, nj. žena	g. d. Kavčičeva
Grafica Saint-Servans	g. d. Bratčičeva	Henry Saint-Servans	g. d. Kralj
Venerabila Ernestinka	g. d. Zelenkova	Isabella Frontonska	g. d. Gradinarova
Raymond	g. d. Rakova	Juliette	g. d. Labilini
Mignot, notar	g. Bakovnik st.	Jaques Etienne	g. Vontina
Bernard	g. Gorjup	Didier, oskrbnik	g. Bakovnik ml.
Auguste, Herwyjev sluga	g. Polžar	Sluga	g. Progar

Igra se vrši pred vojnimi časom; prvo dejanje pri grofici Saint-Servanski v Neuilly, drugo v pisarni Claude Leblanca, tretje v nekem pariškem hotelu.

CENE:

Lože 20 K. Parterni sedeži: I. do V. vrste 4 K. VI. do X. vrste 3 K. XI. do XV. vrste 2 K. — Stojlišča v parterju in na galeriji 1 K.

Preplačila se z ozirom na blagi namen hvaležno sprejemajo.

Domache vesti.

Smrt vzorne žene. Iz Rojana: Tu je umrla — po nevarni operaciji — gospa Vincenca Bole, soproga g. Jakoba Boleta in glavarica znane narodne družine. Ostavila je petorico otrok. Pokopnina je bila delavna, skrbna soproga, vzgladna mati in gospodinja do svoje zadnje ure. Prezgodaj je za pustila svojo družino. Ali, eno tolažbo je vzela s seboj v grob: vsi so vzgledni pošteni — v narodnem duhu. Vsej družini, posebno pa v žalosni pottem soproga izrekamo iskreno sožalje. Pokopnina pa večni mir v zemlji domachi.

Prvi majnik se je včeraj praznoval v Trstu kot popoln praznik. Vse trgovine so bile zaprte, celo tudi trgovine z živili. Socialnodemokratsko delavstvo je imelo polpodne v Delavskem domu zborovanje in je po zborovanju, pojoč delavsko himno, v večjih skupinah odšlo po mestu, a se je kmalu razkropilo. Mir se ni kalil nikjer in so se torej menda za vse slučaje izvršene oblastvene protipriprave izkazale popolnoma nepotrebne. — Dan je bil lep in prebivalstvo je, praznično oblečeno in razpoloženo, v velikem številu poletelo v bližjo okolico. Da pa bi bilo vendarle ta dan nekaj posebnega, so poskrbeli naši prijatelji na oni strani Plave za majhno presenečenje. Po dolgem času smo takole kmalu po 2 popoldne začeli brentanje v zraku in takoj nato tudi grom obrambnih topov. Posetili so nas laski letalci, menda da bi videli, kako praznujemo prvi majnik v Trstu. In to je tudi bilo vse. Dan je minil brez kakih nečulnih dogodkov.

Mesno vprašanje. Vest v včerajšnjem našem listu, da je c. kr. namestništevni svetovalec začel z visokimi globami ravno v sedanjem času praznjanja gostilničarje, ki ob takolemenovanih »brezmiselnih dnehi« oddajajo svojim gostom mesne jedi, nam daje povod, da se spominjamo prve seje novostavljeneke tržaškega meščanskega delovnega odbora, v kateri je član aprovizacijske komisije, g. dr. Abram, poudarjal, da je mesa dovolj, samo da so cene silno visoke. Če pogledamo danes po tržaških trgih, vidimo, da so trgi popolnoma prazni. Živila, ki jih more dajati prebivalstvu aprovizacijska komisija v rednih tedenskih odmerkih, so po soglasnem izreku omejenega delovnega odbora, v katerem so zastopani vsi sloji tržaškega prebivalstva in vsi v varstvo ljudskih koristi poklicani čimtelji, popolnoma nezadostna za preživljanje prebivalstva. Odbor je prav zato tudi sklenil soglasno, da naj se ugotovi eksistenčni minimum živil, ki je neobhodno potreben za prehrano prebivalstva. Ta eksistenčni minimum se je tudi takoj ugotovil in v spomenici predložil našemu mestnemu in osrednji vladi. Edino živilo, katero se mestniku in osrednji vladi, da se trgi popolnoma prazni. Živila, ki jih more dajati prebivalstvu aprovizacijska komisija v rednih tedenskih odmerkih, so po soglasnem izreku omejenega delovnega odbora, v katerem so zastopani vsi sloji tržaškega prebivalstva in vsi v varstvo ljudskih koristi poklicani čimtelji, popolnoma nezadostna za preživljanje prebivalstva. Odbor je prav zato tudi sklenil soglasno, da naj se ugotovi eksistenčni minimum živil, ki je neobhodno potreben za prehrano prebivalstva. Ta eksistenčni minimum se je tudi takoj ugotovil in v spomenici predložil našemu mestnemu in osrednji vladi. Edino živilo, katero se mestniku in osrednji vladi, da se trgi popolnoma prazni. Živila, ki jih more dajati prebivalstvu aprovizacijska komisija v rednih tedenskih odmerkih, so po soglasnem izreku omejenega delovnega odbora, v katerem so zastopani vsi sloji tržaškega prebivalstva in vsi v varstvo ljudskih koristi poklicani čimtelji, popolnoma nezadostna za preživljanje prebivalstva. Odbor je prav zato tudi sklenil soglasno, da naj se ugotovi eksistenčni minimum živil, ki je neobhodno potreben za prehrano prebivalstva. Ta eksistenčni minimum se je tudi takoj ugotovil in v spomenici predložil našemu mestnemu in osrednji vladi. Edino živilo, katero se mestniku in osrednji vladi, da se trgi popolnoma prazni. Živila, ki jih more dajati prebival

naj jim pa daje gostilničar, če jim ne sme dati mesa, katero edino se more dobiti na domačem trgu, ali si ga pa na enak način, kakor aprova cikla komisija svoja živila. — **tihošpiski** — ožunjal prilepil v Trst? Osrednja vlada je vendar dala Trstu svoj visoki »placet« za tak način dobavljanja živil, ko je rekla, da nam sama ne more dati ničesar in da naj srbimo zase sami, kakor vemo in znamo. In gostilničar naj potem, ko je riskiral bogznan koliko in žrtvovano za razna »mazila«, da je preko onega kitajskega zidu tam pri Gornjih Lezečah, ki loči našo tržaško sinajsko puščavo od obrabljene deželje — zaledja, po katerem se pretaka v potokih med in mleko, vtihošpiski toliko in toliko kilogramov mesa, ali tele, ali še več, morda celo kakšnega prebrogodnega gošpoda pujska, ta gostilničar naj potem plačuje ogromne globe, zato ker rešuje toliko in toliko ljudi lakote, omaganja! Oni visokorodni gospod uradnik pri c. k. namestništvem svetovetstvu, ki tako milostno deli globo po 1000 K, naj nam vendar polajni, kako naj n. pr. c. k. uradnik opravi nočno službo, če naj njegova »brezmesna« hrana znaša za ves dan: 10 dkg takolimenovanega kruha, 128 gramov polente, 18 gramov ovsu, pol čajca, (prejšnji teden samo 7/8), 142 gramov kisle repe, 35 gramov kislega zelja, 18 gramov soli in vse to skupaj (441 gramov drugih živil + pol čajca) zabeheljeno s 43 grama (ravno en naprtnik onega parafina, ki ga dobi namesto masti, in oslajeno s 25 grami sladkorja, kolikor ga dobi na dan? Na eni strani se torej vse mestno prebivalstvo po svojem zastopstvu meščanskem delovnem odboru, aprovačiska komisija in vsi drugi policijski činitelji, med njimi v prvi vrsti namestništvo in gospod namestnik sam, trudijo na vse mogoče načine, da bi obvarovali prebivalstvo z vso grozilo preteče katastrofe; na drugi strani pa prihaja istemu namestništvu podrejen organ, prihaja v svoji aristokratsko-birokratski okostenosti tak visokoroden gospod, ki — od profanum vulgus et arceus — nikdar ni in nikdar ne bo imel smisla za ljudske potrebe, pograbil prav tako brezmiselnost mrtvo črko istotako nemislno, po okoliščinah, ki jih je zakrivil ravno ta brezmiseln birokratizem. Če kje, se je pokazalo tu, kako nujno potrebna je demokratizacija naše uprave, kako silno nujno je, da se ta okosteneli birokratski šimelji vendar že enkrat z bičem izžene iz nje in zavrne tjaka, kamor edino spada, h — konjaču!

Razširjen telefonski promet iz Trsta in v Trst. Prekoderželni, v času maljnega prometa (od 7 pop. do 9 jutraj) dopuščen telefonski promet iz Trsta in v Trst, iz političnih okrajev Maribor, Ptuj, Celje, Brežice, Konjice in Slov. Bistrica in v imenovane politične okraje kakor tudi s Koroško, Kranjsko in Tirolsko, je dovoljen odslej ob nedeljah in praznikih tudi od 1 popoldne naprej.

Slovensko gledališče. Za sobotno predstavlo vlada veliko zanimanje; naj si torej vsakdo, ki jo misli posetiti, preskrbi pravočasno že v predprodaji vstopnice, ker sicer sploh ne bo dobil prostora. Cene so razvidne iz gledališkega lista, ki ga prinašamo na drugem mestu. — Kakor smo že poročali, se uprizori tržaški D. Nicodemijev igrokaz »Perjanica«, in sicer v prid oslavljenim slovenskim vojakom. Pri tej predstavi stopi prvič v volnem času pred tržaško občinstvo bivši režiser ljubljanskega gledališča g. Milan Skrbinašek, ki je ravno v tej vlogi, v kateri nastopi v soboto na našem odru, imel svoj čas že v ljubljani velik uspeh. Kdor je videl kdaj g. Skrbinaška na odru, si je napravil že sam svojo sliko o njegovih igralskih vrlinah. In nam torej ni treba, da o tem še posebej govorimo! Omenimo naj le še sledeče, ki priča živo o njegovih zmožnostih. G. Skrbinašek je bil vstopil po enoletnem visokoškolskem študiju v dunajsko dramatično šolo »Otto«. Njegov učitelj je bil dunajski dvorni igralec Seydlmann, ki je bil zanj tako zavzet, da ga je še izvolil vso poučeval brezplačno privatno in svojem stanovanju. On in ravnatelj dramatične šole sta rotla gosp. Skrbinaška, da naj ne gre na slovenski oder v Ljubljano. Dvorni igralec Seydlmann mu je hotel preskrbeti prvovrsten angažma na Nemškem ter mu preročeval lepo, in če bi imel srečo, veliko kariero. Ali g. Skrbinašek se je skliceval na to, da je Slovenec, in je torej njegova dolžnost, da gre na slovenski oder. In tako se je tudi zgodilo. Izbral je tam tudi takolj prve karakterne vloge. V tretjem letu je bil imenovan za režiserja in mu je bila poverjena zadnje leto obstoja slovenskega gledališča tudi dramatična šola. Lanjsko leto je gostoval na angažma na hrvaškem kraljevskem zemaljskem kazališču v Zagrebu. Že po prvem nastopu ga je ravnateljstvo sklenilo angažirati. Žal da ga ni bilo mogoče opustiti in ima tako nastopiti angažma takoj po vojni. Ali tudi oslavljenega gledališča mu je ponudilo angažma. Sedanj ravnatelj tega gledališča je bil za časa gostovanja g. Skrbinaška režiser na zagrebškem kazališču, in ga je imel tako priliko videti. Ponudil mu je angažma pod izredno ugodnimi pogoji. Bil bi zaposlen v ulogah, kakor so Hamlet, Shylock, Richard III. itd. Zapreka je bila ista kakor v Zagrebu. Sedaj, ko se snuje ljubljansko gledališče, je mišljen gosp. Skrbinašek kod vodja drame, ali kakor smo že poročali, ni izključeno, da g. Skrbinašek ne gre v Ljubljano, temveč ostane pri nas, ker bi mu bilo poverjeno vodstvo našega gledališča. Tako se imamo torej nadejati s prihodnjo sezono dobrega stalnega gledališča. Opozarjamo še enkrat na gledališki list, ki ga prinašamo na drugem mestu.

Prerodilčeva slavnost na Dunaju. Odbor nam piše: Ker radi pomanjkanja naslovov odbor ni mogel vsem razposlati vabila, so tisti, ki niso prejeli vabila, naproseni, da se pismo obrnejo do g. Božidara Ribiča, cand. ing., Dunaj V. Ramperstorferstrasse 14/22.

Podružnica Glasbene Matice v Trstu
priredi
v nedeljo, 5. majnika 1918 v veliki dvorani Narodnega doma

KONCERT.
Spored izvajajo: gospa Pavla Boč-Lovševa (sopran) in društveni mešani zbor rad 80 pevki in pevci.

Začetek ob 8 zvečer. — Predprodaja sedežev in vstopnic pri vratarici Nar. doma.

KONCERT.
Spored izvajajo: gospa Pavla Boč-Lovševa (sopran) in društveni mešani zbor rad 80 pevki in pevci.

Začetek ob 8 zvečer. — Predprodaja sedežev in vstopnic pri vratarici Nar. doma.

Zlatko Baloković v Politeama Rossetti. Danes, v četrtek, zvečer nastopi v Politeama Rossetti zopet naš jugoslovanski umetnik na goslih, Zlatko Baloković, ki je pred kratkim dosegel na Dunaju, kjer je koncertiral v tamošnjem glasbenem društvu pred najodličnejšo dunajsko družbo, naravnost neverjeten uspeh. Vabilen je bil na podlagi tega svojega uspeha v najvišje dvorne kroge, kjer so ga posebno odlikovali z izrednim priznanjem nadvojvodinja Blanka in druga visoka gospoda. Pozneje je nastopil Baloković v Gradcu, kjer se je pa ob tej priliki zopet in zopet pokazalo, da je Gradec res »najbolj nemško« in zato tudi najbolj barbarsko mesto v Avstriji. Zadostovalo je že, da je Baloković Jugoslovane, še bolj pa je zabolelo graške kulturosose delstvo, da je imel na svojem sporedu večina slovensko glasbo: kar je priznal res strokovnjaški Dunaj za vseh umetnosti, je bilo za vsemenskimi hujškimi Gradec skoraj šušmarstvo. Fej! Zlatko Baloković je zaradi graškega barbarstva le še znatno zrastle v oči vsakega kulturnega človeka, resničnega ljubitelja lepe glasbene umetnosti. Si je v današnji koncert v Politeama Rossetti si je izbral Baloković naslednji spored: 1. Brahms: koncert s spremljevalnim klavirja; 2. a) Pjorillo-Mistowski: Adagio; b) Pugnani: preludi, allegro; c) Tartini: varijacije neke Corellijeve teme; 3. a) b) Dvořák-Kreisler: Slovenski plesi; c) Hubay-Zeffir; d) Kreisler: Kitajski bobnjari; 4. Sarasate: Ciganske. — Pričetek ob 7 1/2 zvečer.

Vojaški dopusti. »Osrednji odbor« poroča, da je vložil doslej vse dole mu prošnje za spomladanske dopuste. Vojno ministrstvo je dovolilo dopuste edinega moštvo v zaledju, nobenega pa moštvo v bojnem polju. Za te bo treba najti druga sredstva. Gorško deželo so že pred vojno z Italijo korenito očistili vseh kolikoliž možnih goških, dočim so bila drugih prebranja pol leta pozneje. Naši vojaški z Gorškega niso dobili tri leta nikakega dopusta, ker niso mogli iti domov, — zdaj pa zopet taka strogost!

Za rodbine Amerikancev in drugih rednikov. Ki so ostali v inozemstvu ter se niso mogli vrniti vsled vojne, je bil izdan že 17. avgusta 1917, drž. zak. št. 376, zakon, ki določa podporo do višine takozvane vojaške podpore. Doslej je ta zakon še zelo malo upošteval in rabili; večina zaradi tega, ker ga ne poznajo tisti, katerim je namenjen. Državne oblasti so se v tem oziru tudi le toliko potrudile, da so... ta zakon razglasile v državnem zakoniku. — »Osrednji odbor« pozivlja rodbine, ki imajo pravico do te podpore, naj se zgledajo na glavarstvih, kjer sedaj prebivajo, kjer morajo izpolniti po napovedi posebno tiskovino in potem potrebno ukrepati, da bo podpora nakazana od 17. avgusta 1917 dalje.

Begunska podpora za zasedeno ozemlje. — »Osrednji odbor« na Dunaju I. Bankgasse 2 poroča: Končno je vendarle zmagala pravična stvar in namestništvo je ukazalo, da se beguncem, ki so bili pod italijansko okupacijo izplačajo begunske podpore od 21. julija 1917. naprej. Tako pridejo rodbine do precejšnjih svot, ki jim sedaj pridejo zelo prav. Naj bi tej lepi načelni rešitvi sledile še druge, n. pr. o naknadni podpori do 500 K.

Osrednji odbor za vrnitev beguncem in obnovi Primorja. Dunaj I. Bankgasse 2, namenoma večkrat označa svoj naslov, ker naši vojaški in begunski premnogokrat rabijo vsemogoče naslove, n. pr. Urvabarski odbor, obnovitveni odbor, Inženirburo, Vojno ministrstvo, Herra (ali Gern) Dunaj I. Bankgasse 2, (tudi Bangase, Rangasse) k. k. Flichtlingzentrale, k. k. Ropatrungu, Wohleblische Baugesellschaft, slavno uredništvo beguncem, itd. itd. Naši begunci in vojaški pišejo navadno dolga pisma, — a potrebni podatki ne. Zato naj se nihče ne čudi, ako piše brezuspešno. En zgled: Naslov: An Leblische Sekretariat des GÖRZ Landesilvern vom Roten Kreuz, z. Z. Wien I. Bankgasse 2. — Besedilo: An Lölliche Komision der GÖRZ des GÖRZ Pflüchtlinge Sekretariat Kestarte mir den Höflichkeit Ersuche vliegern monen man zu einen Bitten zu merere Wehentliche Urlaub zu Beanbauen zu Hauase er hat seit Italienischen Kriegs ausbruch nach keinen Urlaub herkhait bitte meglikst meine bitte zu gut zu Bringen und Aushoffen. Zdal naj pa »Osrednji odbor« spravi domov tega moža! — Pisite torej vedno le: Osrednji odbor, Dunaj (Wien) I. Bankgasse 2. V dopisih opustite sleherni nepotrebnost priporočanje in zdihovanje ter napišite čisto kratko, kaj želite. Napišite pa točno vselej vse osebne podatke. In pišite slovenski! To velja gotovo tudi za druge podobne urade in pisarne.

V petek, 3. majnika ob 8 zvečer se bo vršilo v veliki dvorani »Delavskega doma«, v ulici Madonnina 15, predavanje urednice Alojzije Štebljeve o »analogah žensitva v demokratični dobi«. — Vstopnina 60 vin. (za člane 40 vin.). Dijači imajo prost vstop. K obilni udeležbi vabi »Ljudski oder«.

Pevski zbor Glasbene Matice v Trstu. Danes zvečer ob 7 glavna pevka vaja. Zberemo se v društvenih prostorih. Prosim, vsi in točno. — Pevvodja.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu. vabi na svoje pomladansko zborovanje, ki bo v nedeljo, 5. majnika ob 10 1/2 dop. v veliki Ferdinandovi dvorani pri Lovcu. Za ljubitelje domačih in inozemskih cvetlic je odbor izposloval, da se udeleženci lahko ogledajo park pok. bar. Revoltelle, ki je danes last mestne občine. Tudi za drugo je — izvzemši kruh — dobro preskrbljeno. — Odbor se gotovo nadeja, da brez tehtnega vzroka ne bo mankal nihče.

Alessandro Moissi, sloviti traged, ki nastopi 4. t. m., v Verdjevem gledališču. si je izbral za 4. tvoritveno predstavo svojega gostovanja Sofoklova »Edipa«. Druga predstva bo Shakespearejev »Hamlet«, tretja »Romeo in Julija«, četrta pa Ibsenovi »Strahovi«, v katerih igra Moissi »Osvažda«. Predprodaja vstopnic se prične danes v Verdjevem gledališču.

Mestna zastavljatnica. Danes, v četrtek, se bodo dopoldne prodajale na javni dražbi razne že zapadle dragocenosti, zastavljene meseca majnika leta 1917. na zastavne listke serije 141 in sicer od št. 219.201 do št. 221.600; popoldne pa nadrogocni predmeti (razno perilo brez izkaznice in druga oblačila), zastavljeni meseca avgusta leta 1917. na zastavne listke serije 142.

Vojaški pogreb. V tujakšnji garnizijski bolnišnici št. 9 je umrl 30. aprila t. l. mornar I. razr. Roman Vascotto, dodeljen vojaškemu vodstvu tvornice torpedov v Sv. Hipolitu, rojen leta 1892. v Izoli. Pogreb se bo vršil danes, 2. majnika, ob 3 pop. iz omenjene bolnišnice na tujakšnje vojaško pokopališče.

Za majniško deklaracijo so se nadalje dospelja Jugoslovanskemu klubu sledeče izjave: 1746 žen

in deklet iz rajhenburške župnije se z navdušenjem pridružuje n. d.; župljani v St. Janžu na Vinski gori (628 podpisov); odbor občine v Loku pri Zidanem mestu; župljani v Loku (580 podpisov); župljani v Razboru (151 podpisov); možje in mladeniči občine Zerkovce (fara Hoče) (38 podpisov); učiteljski zbor pri Kapeli (okraj Gornja Radgona); krajni šolski svet za Pujsko okoličino; možje in fantje, žene in dekleta občine Mestni vrh pri Ptuj (243 podpisov); odbor občine Smolinci (okraj Maribor); slovenski fantje in možje ene delavske stotnje (nam pišejo: »Kdo se hoče biti podloga tučevji peti? Kdo se hoče nositi jarem nemškega gospodarstva? Kdo se hoče poljubljati bič, s katerim tepejo tujci naš jugoslovanski narod? Menim, da ga ni nobenega zavednega Jugoslava, ki bi bil še nadalje s tem zadovoljen!«; odbor občine Hlaponci (okraj Ptuj); žene in dekleta občine Osek v Slov. gor. (okraj Sv. Lenart) (102 podpisov); žene in dekleta Gornji Porčič (okraj Sv. Lenart) (94 podpisov); požarna bramba trga Podčetrtek; prostov. požarna bramba v Imenem; kat. slov. izobraževalno društvo v Podčetrtku; krajni šolski svet v Podčetrtku; hranilnica in posojilnica v Podčetrtku; žene in dekleta občine trga Podčetrtek (40 podp.); žene in dekleta v Imenjski gori, občina Imeno (42); žene in dekleta v Slakah, občina Podčetrtek (58); žene in dekleta v Golobnjaku, občina Imeno (30); žene in dekleta občine Imeno (94 podp.); dekleta župnije Rogatec (75 podpisov); odbor občine Domolca gora; žene in dekleta župnije in občine Pameče pri Slovenjgradu (208 podp.); žene in dekleta občine Šmartno ob Paki (205 podpisov); razven še oddanih 500 podp. skupno z ženami in dekleti občine Mozirje); uz Jugoslovansku deklaracijo odusvelje no pristoji Selo Gajan u Istri; nadalje seljaci iz Kostrene sv. Barbare, firv. Primorje.

Vojno - pomožni urad političnega društva »Edinosti« posluje v prostorih »Tržaškega podpornega in bralnega društva« v ulici Carintia št. 39. I. nad, na levo, in sicer, izvzemši nedelje in praznike, vsak dan od 9 in pol dop. do 12 in pol pop. Ob tem času je urad na razpolago strankam za vsakršna polajnila in sestavljanje vlog v vojnosciskrskih in raznih drugih zadevah. V slučajih potrebe bo poslujoči uradnik za stranke tudi osebno posredoval na pristojnih mestih.

»Problemi malega naroda«. Spisal Abitus. Založila »Slovenska Socialna Matica« v Ljubljani. Cena za nečlane K 2 za člane K 1'60. — Kot I. zvezek »knjižnice socialnih in političnih spisov« »Slovenske Socialne Matice« so izšla veličastna razmotrivanja o naših narodnih problemih, ki so v sedanji vojni dozorila do razrešitve. Spis razmotriva naše predvojno kulturno, socialno in gospodarsko življenje in ga primerja s tendencami in razvojem svetovnega gospodarstva. V gospodarskem pogledu proglašajo socializacijo našega narodnega gospodarstva, pred vsem v tej smeri, da se podzemne vrednote (ruda) itd. in pa vodne sile socializirajo; nadalje, da se polovično izvedena kmetiška odveza iz l. 1848 izvede do konca. Zemlja, ki na njej živi slovensko ljudstvo, se mora vrniti narodu. Pišeče ideje so nove in zato vredne pozornosti vsakega našega ljudstva. Vsebinska spisa je sledeča: 1. Slovenski narodni program: 1. Poljedelci, meščani, delavci. 2. O pomenu kulturnega delavca. 3. Bistvo narodne politike. 4. Naši idejni temelji. II. Pod pritiskom ekonomskih sil: 1. Domača obrt med Slovenci hira. 2. Veliki narodi bogate, mi pa ubožamo. 3. »O, kakor da delam ves božji dan greh!« 4. Slovenec se seli na tuj. 5. O kolovratu in drugem. 6. Zemlje imamo premalo. 7. O narodnih renegatih in o narodnih mučenikih. III. Nakovalja finančnega kapitala: 1. Nastop delniških družb. 2. V boj za cene. — karteli. 3. Zvesta roka — trust. 4. O pomenu bank. IV. Slovenska demokracija: 1. Na prozoru. 2. O politični samostojnosti. 3. Občine in javna uprava. 4. O skupnem narodnem premoženju. 5. Narodna industrija. 6. Bliznje naloge in skrb. 7. Ljudski pedagog. 8. Zakopana kultura, pozabljena umetnost. Naš Mozes. Velezanimivo brošuro vsled njene aktualnosti toplo priporočamo. Naroda se pri »Zvezni tiskarni« v Ljubljani, Stari trg 19, ali pa naravnost pri »Slovenski Socialni Matici« v Ljubljani, Kolodvorska ulica 5. Dobiva se tudi po knjigarnah.

== MALI OGLASI ==
se računajo po 6 stot. besedo. — Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 60 stotink. —

Izredna prilika. Prodaj pohištvo: moderne ne poročne sobe, jedilne sobe in salone; zavese, ogledala, naslonjače, porcelanice, otomane, obešala, postelje itd. — Cene zmerne. Brod, Trst ul. Poste vecchie 26. D 10

Na prodaj sta dva vinska soda po 640 litrov vsaki. Naslov pove Inscr. odd. 2095

Teletu in prečiše kupuje in dobro plača Hotel Balkan, Piazza Caserma, Trst. 2096

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

Deklo za hišna in poljska dela išče grnjak baron Marezi v Odolini, pošta Matejka 3183

Kislo vodo (»Silva« vrec), žganje in vino razpošilja A. OSET p. Guštanj (Koroško). — Kupuje steklenice vseh vrst ter zamaške stare in nove

KONJAK
destiliran iz vina lastnega pridelka. Pri oslabelosti od starosti in žlednih težkočah je iz vina destilirano star konjak že stoletja znano preizkušeno okrepilo 12 let starega v 4 pol-litrskih steklenicah pošljem franko za K 88. majšega 3 letnega čudovito bolečine tolažeče vrgavalno sredstvo zopet trganje v udih, 4 pol-litrski steklenice K 60. — Vino od 56 litrov naprej. bel burgundec K 5.60 rdeči burgundec K 6. — **BENEDIKT HERTL, veleposesnik** graščina Golice pri Konjicah, Štajersko.

Češko Budjevička Restavracija (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galati (zraven glavne pošte). Slovenska vosežba in slovenski jedilni listi.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje. — **UMETNI ZOBJE**

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Studion 10 - Trst
Odpri od 8 1/2 zvečer naprej
Vstopnina K 2

Stročnice,
cigaretni papir in druge potrebščine za tobakarne dobi se v veliki zalogi ANTONA STARY, Trst, ulica dell'Istria št. 12
— Pošiljajte na deželo po povzetju. —

Mestno gledališče
(Teatro Comunale)
Izredne predstave
ALESSANDRO MOISSI.
Prva predstava v soboto 4. maja ob 8 zvečer.
Sloviti traged Alessandro Moissi nastopi z dramatično družbo dunajskega Volksteatra.
Predprodaja sedežev in vstopnic pri blagajni Mestnega gledališča.

GAMBRINUS
vsaki večer ob 9 1/2
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1

GOBE
razpošilja
Tordka Fran Matheis nasl.
Brežice ob Savi.

Novo pogrebno podjetje Trst.
Corso št. 47. (pri Trgu Piazza della legna) Telefon 1402.
Preskrbuje vsakorazredne pogrebe, prevoz mrtlic v vse kraje države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krst iz kovine in vsakovrstnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč i. t. d. po zmernih cenah. — Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa št. 31.
— Brzojavi NOVO POGREBNO PODJETJE - TRST. —

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio šte. 5 (Lustno poslojpe)
Kapital in rezerva K 23.500.000.—
Filijalke: Dunaj Tegethofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković Opatica, Split, Šibenik, Zadar.
Vloge na knjižice 3 1/2%. Vloge na knjižice
od dneva vloge do dneva vzlaga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu in inozemska tržišča. Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obli-gacije, zastavna pisma, priprilite, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in druge ležeče v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni kredit, rembourss krediti. — Borzna naročila. — Inkaso. — Menjalnica. — Eskompt menic
Telefoni: 1463, 1793 in 2666.
Brzojavi JADRANSKA
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Prodajalna vsakovrstnih ženskih oblek
G. JESS - Trst
ulica Barriera vecchia 15.
Izgotovljene ženske obleke spodnja krila, bluže, halje, obleke za delavce i. t. d.
NB. Vse blago se proda po nizki ceni, ker se bo zaprla prodajalna.
Zamenjajte se tudi za živež.

Avstr. kreditni zavod
za trgovino in obrt
Podružnica Trst, Trg Marije Terezije 2.
Za shrambo vrednostnih papirjev in dokumentov se pri-poroča vzeti v najem varnostno jeklno celico (Safes) pod ključem najemnika, katera je zavarevana proti ognju in tatvini v Oklopnem zakladu podružnice c. kr. priv. Avst. zavod za trgovino in obrt. — Podružnica Trst, Trg Marije Terezije št. 2.

Modni salon
— bivše —
CLORINDE TAVOLATO
v Trstu ulica Pozzo del mare šte. 1
(za trgov Fran Jostp I.)
Nov dohod plaščev, volnenih in svilnenih oblek, hišnih halj, modercev i. t. d. i. t. d.

Zlatarnica G. Pino
v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zerowitz & Figlio. Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd. Cene zmerne. Cene zmerne.